

JER NISTE ČULI SVE!

Zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

PETAK / 4.10. / 19:30

KRISTJAN JÄRVI dirigent
SORYANG klavir

GOTOVAC / GRIEG / PÄRT / JÄRVI / ČAJKOVSKI

PLAVI CIKLUS

JER NISTE ČULI SVE!

PLAVI CIKLUS

JAKOV GOTOVAC

Simfonijsko kolo, op. 12

8'

EDVARD GRIEG

Koncert za klavir i orkestar u a-molu, op. 16

30'

Allegro molto moderato

Adagio

Allegro moderato molto e marcato

* * *

ARVO PÄRT

Fratres, za gudače i udaraljke

11'

KRISTJAN JÄRVI

New York Songs, za klavir i orkestar

22'

PETAR ILJIČ ČAJKOVSKI / KRISTJAN JÄRVI

Snjeguljica - ponovno otkrivena
(svjetska premijera)

15'

kratka suite temeljena na scenskoj
glazbi iz *Snjeguljice* P. I. Čajkovskog

Uvod

Ples i zbor ptica

Mrazov monolog

Melodrama 1

Lelova druga pjesma

Zbogom zimi

Melodrama 2

Ples lakrdijaša

KRISTJAN JÄRVI dirigent

Od dirigenta do producenta i od skladatelja do aranžera, **Kristjan Järvi** ujedinjuje sve ove uloge duhom kreativnog i nepokolebljivo upornog, svježeg i poduzetnog umjetnika.

Stekao je reputaciju jednoga među "najsajnijim i najinovativnijim kreatorima koncertnih programa na polju klasične glazbe" (*Reuter*), a ravnao je izvedbama od velikih klasika poput Wagnera do Radioheada. Stalni je gost najvećih pozornica svijeta.

Prkosi glazbenom konzervativizmu te svoje pionirske ideje i koncepte utjelovljuje s dva benda i jednim orkestrom. Uz Genea Pritskera suosnivač je newyorške klasične hip-hop-jazz skupine Absolute Ensemble, osnivač je, dirigent i umjetnički voditelj Filharmonije zemalja Baltičkog mora te voditelj ansambla Nordic Pulse, kućnog benda produkcijske kuće Sunbeam Productions.

Suraduje s izvanrednim i iznimno kreativnim pojedincima s međunarodne likovne, glazbene i filmske scene, pa je tako, primjerice, skladao glazbu za *Babylon Berlin* Toma Tykwera te snimao glazbu za ovu TV seriju s Absolute Ensembleom i Simfonijskim orkestrom MDR-a.

Ostvario je više od 60 albuma, od glazbe za hollywoodske filmske hitove *Cloud Atlas* i *Sense 8* sestara Wachowski te *Hologram* za kralja Toma Tykwera, sve do nagrađivanih albuma za diskografske etikete Sony i Chandos te diskografske edicije *Kristjan Järvi Sound Project*.

Poduzetnik po prirodi i strastveni producent, vodi vlastitu produkcijsku kuću Sunbeam Productions, koja prati sve njegove umjetničke aktivnosti. Sunbeam Productions tako stoji i iza njegovih najnovijih koncertnih produkcija *Waterworks* (2017./2018.), *Absolute Club* u suradnji s Francescom Tristanom i *Nordic Pulse* (2018.). Tijekom ove godine održava turneju na kojoj predstavlja najnoviju produkciju *Midnight Sun*, koja završava izvedbom u dvorani Elbphilharmonie u Hamburgu. Uz vlastite projekte, dirigira i Londonskim simfonijskim orkestrom u programu koji donosi i njegovu kompoziciju *Too hot to Handel*, zatim Metropolitanskim orkestrom iz Lisabona, Tajvanskim simfonijskim orkestrom i Simfonijskim orkestrom Češkoga radija.

Rođen u Estoniji, odrastao je u New Yorku. Dolazi iz obitelji dirigenata; njegov otac Neeme te stariji brat Paavo također su istaknuti dirigenti. Godine 2015. vratio se iz SAD-a u Tallinn u Estoniji, gdje danas živi i radi.

SORYANG klavir

Klavir je počela svirati s pet godina, a već od jedanaeste redovito osvaja nagrade na nacionalnim natjecanjima. U šesnaestoj napustila je rodni Seoul, diplomiravši klavir u majstorskoj klasi prof. Detlefa Krausa na Folkwang-Musikhochschule u Essenu, zasluživši titulu koncertne pijanistice. Primila je prvu Folkwang-nagradu, kao i prvu posebnu nagradu Međunarodnog natjecanja *Brahms* u Hamburgu.

Potom se preselila u Beč gdje je nastavila poslijediplomski studij, magistriravši na Sveučilištu za glazbu i izvedbene umjetnosti. Otad održava recitale diljem svijeta, a njezini nastupi u Carnegie Hallu u New Yorku, Velikoj dvorani Musikvereina, kao i Konzerthausu u Beču izazvali su posebnu pozornost javnosti. Kao cijenjena interpretkinja opusa W. A. Mozarta, redovito izvodi njegova djela u koncertnim prostorima kao što su Palača Mirabell u Salzburgu ili Mozarthaus u Beču. Održava recitale u New Yorku, Los Angelesu, Dallasu, Hong Kongu, Šangaju, Barceloni, Londonu, Rimu, Hamburgu, Beču, Salzburgu, Dresdenu i Berlinu.

Kao komorna glazbenica u više je navrata nastupala uz članove Bečke filharmonije diljem Europe.

Nastupala je i uz različite orkestre, kao što su Folkwang-orkestar iz Essena i Austrijsko-Korejska filharmonija (koju je 1999. utemeljio glavni tajnik UN-a Ban Ki-moon) pod dirigentskim vodstvom Sasche Götzela, potom Brandenburški državni orkestar, Njemačka gudačka filharmonija, Katarska filharmonija, Filharmonija Sacramenta te Orkestar Državne muzičke akademije u Sofiji.

Godine 2016. nastupila je i u Harpa-dvorani u Reykjaviku, a njemačka TV ekipa pratila ju je na toj turneji.

U proljeće ove godine održala je turneju Njemačkom u suradnji s Tonkünstler-orkestrom u Dresdenu, Hamburgu, Essenu i Nürnbergu, izvodeći Klavirski koncert P. I. Čajkovskog, a vrhunac turneje bio je rasprodani koncert u dvorani Elbphilharmonie u Hamburgu uz stojeće ovacije.

Uz sve navedeno, cijenjena je i po vlastitim klavirskim kompozicijama, koje su odabrane kao glazbena pratnja starim nijemim filmovima na festivalu *Viennale*.

Zbog ideje o predstavljanju klasične klavirske glazbe najširoj publici na povijesnim lokacijama velikih europskih gradova, izazvala je pozornost javnosti daleko preko granica svoje trenutačne domovine, Austrije. CD-i sa živim snimaka ovih koncerata na otvorenom, realizirani za Preiser Records, rasprodani su uz veliki interes javnosti, a bivši direktor ove diskografske kuće opisao je SoRyang kao "najizvanredniju pijanisticu Europe".

U sklopu europske turneje tijekom listopada ove godine sa Zagrebačkom filharmonijom i maestrom Järvijem svirat će Griegov Klavirski koncert u Zagrebu, ali i Beču, Dresdenu, Münchenu, Zürichu te Frankfurtu.

JER NISTE ČULI SVE!

JAKOV GOTOVAC

Simfonijsko kolo, op. 12

Skladatelj i dirigent, **Jakov Gotovac** (1895. - 1982.) školovao se u Splitu (J. Hatze, A. Dobronić) te na Muzičkoj akademiji u Beču (J. Marx). Djelovanje započinje 1922. kao dirigent šibenskoga Filharmonijskog društva. Od 1923. do smrti živi i radi u Zagrebu, gdje sve do 1957. djeluje kao dirigent Opere HNK-a u Zagrebu (koje ga je imenovalo počasnim članom), 1943. i njen direktor, a usto vodi i mnoga pjevačka društva. Bio je redovni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

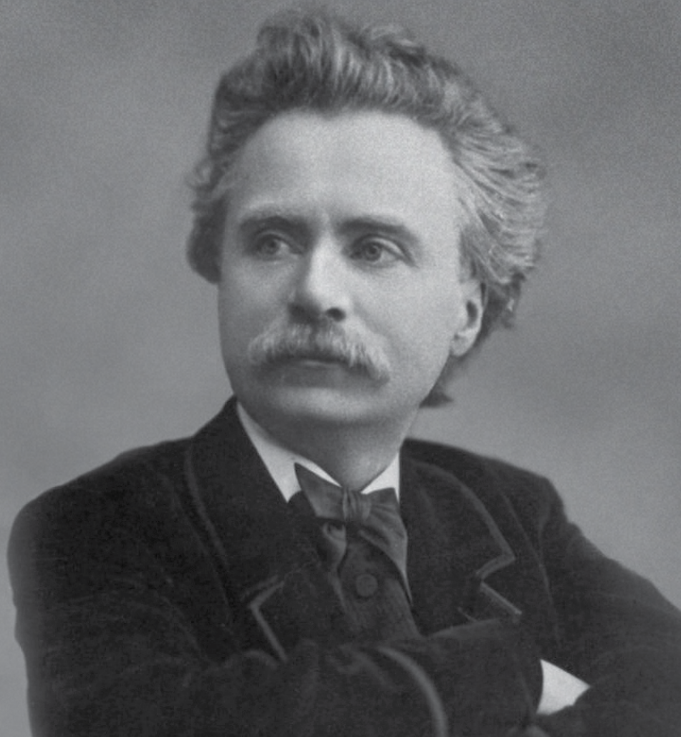
Jedan je od najistaknutijih predstavnika nacionalnog smjera u hrvatskoj glazbi između dva svjetska rata, zadržavajući isti umjetnički svjetonazor sve do kraja stvaranja. Jednostavnost izraza, snažni emocionalni naboj i duhovitost u oblikovanju glazbene rečenice glavna su obilježja Gotovčeva autorskog rukopisa. Nekima od djela stekao je međunarodnu reputaciju, a komična opera *Ero s onoga svijeta* na libreto Milana

Begovića, prevedena na devet svjetskih jezika i igrana u nizu europskih opernih kuća, ostala je sve do danas, uz *Nikolu Šubića Zrinjskog* Ivana pl. Zajca, jedna od najpopularnijih i najizvođenijih hrvatskih opera u domovini i u inozemstvu. Uspjele su i opere *Morana*, *Mila Gojsalića* te *Stanac*, potom niz zborova i popijevki, *Koleda* prema narodnom obredu koledanja za muški zbor i komorni instrumentalni sastav, kao svojevrsni iskorak u moderniji skladateljski izričaj, a među orkestralnim djelima prije svih *Simfonijsko kolo*.

Simfonijsko kolo, op. 12 Gotovac je napisao 1926. kao svoje prvo orkestralno ostvarenje - uskoro će se pokazati i najuspjelije. Skladba je prouzročila 6. veljače 1927. u Zagrebu u izvedbi Krešimira Baranovića i Zagrebačke filharmonije. Odmah je izazvala veliku pozornost javnosti - kao simfonijsko djelo, ali i kao baletna glazba.

Stavak u obliku ronda krasi "pregnantna ritmika i sugestivna melodika, blistava instrumentacija, bujni kolorit i zanimljive kombinacije snažnih kontrasta" (K. Kovačević). Partituru je tiskom objavio *Schott* iz Mainza, a inačicu za puhački orkestar načinio Viliam Marković. Skladba je po broju izvedbi postala jedno od najpopularnijih ostvarenja hrvatske simfonijske glazbe uopće.

JER NISTE ČULI SVE!

EDVARD GRIEG

Koncert za klavir i orkestar u a-molu, op. 16

Ljeto 1868. proveo je **Edvard Grieg** (1843. - 1907.) s mladom obitelji u Söllerödu blizu Kopenhagena i tu je skladao Koncert za klavir i orkestar u a-molu, op. 16. Premda je i sam bio izvanredan pijanist, solističku dionicu prepustio je Edmundu Neupertu; skladba je praižvedena 3. travnja 1869. u Kopenhagenu uz Filharmoniju iz Osla pod ravnanjem Holgera Simona Paullija. To što je djelo izvedeno izvan domovine čini se da i nije bila otežavajuća okolnost, jer je publika u tome danskom gradu bila vrlo entuzijastična oko sve, a osobito oko skandinavske glazbe. Koncert je polučio trenutačni uspjeh. Neupert je pisao prijatelju Griegu, koji nije nazočio praižvedbi: "U subotu je tvoj božanstveni koncert odjeknuo u velikoj dvorani Casina. Trijumf koji sam postigao bio je kolosalan. Još i prije kadence u prvom stavku publika se prolomila u pravu oluju... Tri opasna kritičara... aplaudirala su svom snagom".

U jesen 1869. na poziv Franza Liszta Grieg je poduzeo putovanje u Italiju. Tu je Lisztu svirao svoja djela, a u jednoj od prigoda prosvirao je i Griegov Koncert, pohvalno se izrazivši o ostvarenju. Ubrzo je postao veliki poklonik djela, smatrajući da dvadesetpetogodišnji Grieg ima "svojstvo" velikog skladatelja. Koncert je bio jedan od razmjerno malo onih koje je Sergej Rahmanjinov zadržao pored vlastitih ostvarenja na pijanističkom repertoaru; djelo je smatrao pijanistički izvrsnim. A iako ga je držao "nesavršenim u glazbenoj logici i tehnici", Petar Iljič Čajkovski nije zanijekao njegov "šarm, maštovitost, tople i strastvene melodije, harmonijsku vitalnost, originalnost ritma, novotnost i neovisnost misli, savršenu jednostavnost bez afektacije".

U Griegovu Koncertu na sofisticirani se način isprepliću egzotični folklorni izvori njegova norveškog zavičaja s romantičkim utjecajima Felixa Mendelssohna, Roberta Schumanna i Frédérica Chopina - autora prema kojima je Grieg gajio krajnji respekt. Jasno su razvidni i utjecaji Franza Liszta. Grieg je posebno obožavao Schumannovu glazbu, koju je upoznao za studija na Leipziškom konzervatoriju (1858.-1862.), često je i sam izvodeći. Nerijetko se njegov Koncert uspoređuje sa Schumannovim u a-molu, koji je Grieg čuo u Leipzigu 1858. u izvedbi Clare Schumann. S druge strane, značajke nordijske folklorne glazbe duboko su utisnute i u melodiju i u harmoniju: gajdaški bordunski tonovi, imitacije hardangerških gusli, specifični intervalski sljedovi, itd. Djelo je prvi put objavljeno u Leipzigu 1872.; Grieg ga je revidirao čak sedam puta. Finalnu verziju dovršio je samo nekoliko tjedana prije smrti i ta je - koja se tako često izvodi i danas - stekla planetarnu popularnost.

ARVO PÄRT

Fratres, za gudače i udaraljke

Tintinabuli (od lat. *zvončiči*) - tako je estonski skladatelj **Arvo Pärt** (rođen 1935. u mjestu Paide nedaleko Tallinna) nazvao osobnu tehniku kojom je početkom 1980.-ih (uz pomoć vlasnika njemačke diskografske kuće *ECM* Manfreda Eichera, violinista Gidona Kremera i dr.) širom otvorio vrata međunarodne pozornosti. "Otkrio sam da je dovoljno lijepo odsvirati jedan jedini ton. Taj jedan ton, ili tihi puls, ili trenutak tišine, čine me sretnim. Radim s tek nekoliko elemenata - s jednim, dva glasa. Gradim jednostavnim materijalima - trozvukom, s jednim specifičnim tonalitetom. Tri tona trozvuka su poput zvona i stoga to nazivam tintinabulacijom". Djelo u kojem ju je inaugurirao bila je klavirska *Für Alina* iz 1976. godine.

Paul Hillier, voditelj glasovitog vokalnog ansambla *Hilliard* i jedan od najžešćih Pärtovih zagovornika, objašnjava pozadinu tintinabuli-tehnike: "Dvoglasna homofona struktura leži u njenoj osnovi: melodijski

glas kreće se uglavnom oko središnjega tona... a tintinabuli-glas izvodi tonove toničkoga trozvuka. Odnos dva glasa određen je prethodno utvrđenim planom (koji od djela do djela varira u detaljima) i nikad nije prepušten slučaju. I čitava je struktura tintinabuli-djela unaprijed određena ili nekim numeričkim obrascem ili, pak, sintaksom i prozodijom odabranoga teksta".

Fratres iz 1977. jedno je od prvih Pärtovih tintinabuli-ostvarenja. Skladano je za komorni ansambl ranih ili modernih instrumenata, a slijedile su mnoge verzije: za violinu i glasovir (1980.), 8 ili 12 violončela (1983.), gudački kvartet (1985.), violinu, gudače i udaraljke (1992.) i dr.

Formalno-tehnički, posrijedi je barokna tehnika *passacaglie*. Dramaturški, uzlazno-silazni ekspresivni luk kulminira u petoj varijaciji u kojoj se "zgušnjavaju" svi elementi glazbenoga sloga (tekstura, harmonija, agogika, dinamika i dr.). Svaka se varijacija najavljuje udarcima drvenih štapića (*claves*) i velikoga bubnja.

Dajmo naposljetku autoru da još jednom progovori u vlastito ime. U citatima što slijede otkrit će se i ponešto o duhovnoj sferi njegove glazbe: "Gajim stanoviti osjećaj da je sve izvan jednoga bez značenja... Što je to, to jedno, i kako da pronađem put do njega? Tragovi savršenog jednog javljaju se u mnogim pojavnostima. Tintinabulacija je slična tome... Tintinabuli je pravilo u kojem su melodija i pratnja jedno. Jedan plus jedan jest jedan - ne dva. To je tajna ove tehnike... Svoju glazbu mogao bih usporediti s bijelim svjetlom koje sadrži sve boje. Samo prizma može podijeliti boje i učiniti ih pojavnima; ta prizma mogla bi biti duša slušatelja...".

JER NISTE ČULI SVE!

KRISTJAN JÄRVI

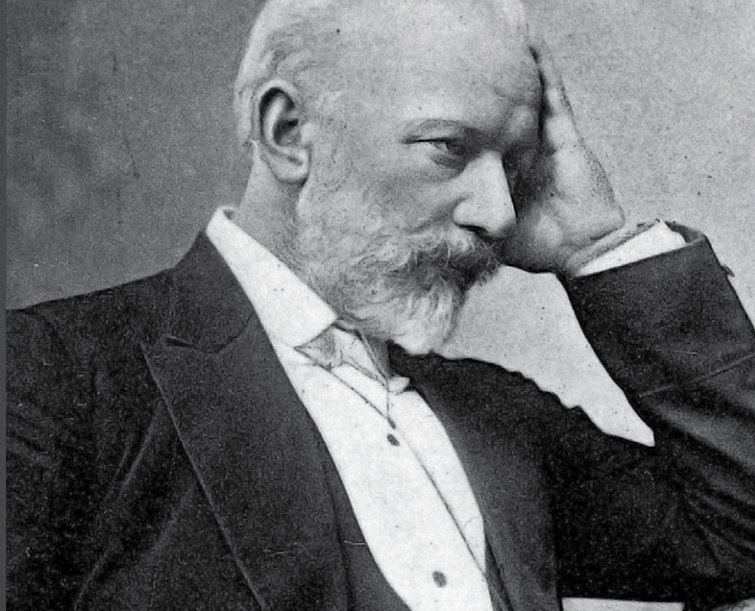
New York Songs, za klavir i orkestar

Maestro Kristjan Järvi o skladbi *New York Songs*: "Skladba *New York Songs* je kolekcija snova, osjećaja, misli i zvukova. Emocionalno putovanje i ideja grada u koji ljudi dolaze pronaći sreću, ostvariti snove, pratiti svoju sudbinu... Mjesto uspjeha i slave, ali i neostvarenih nada... Mjesto neizmjerne energije i krajnje iscrpljenosti.

Skladbom putujemo kroz različite faze kreativnog stvaranja i njihove emocionalne ishode, neke u slavu postojanja, druge samo poput kratkih odblesaka onog što bi 'moglo biti', poput misli koje lebde zrakom...

Početak i kraj skladbe donose isti pozitivizam i neumorni pokret, iako u različitim tonalitetima kako bi se na taj način istaknuo unutarnji pomak perspektive te, istodobno, kako se nikad ne bismo prestali nadati: *If you can make it there, you can make it anywhere... New York, New York.*"

Skladba je praižvedena 17. kolovoza 2018. u Konzerthausu u Berlinu, u izvedbi Gruzijske sinfoniette uz gruzijsku pijanisticu Dudanu Mazmanišvili pod skladateljevim ravnanjem, u sklopu festivala *Young Euro Classic*.

PETAR ILJIČ ČAJKOVSKI / KRISTJAN JÄRVI

Snjeguljica - ponovno otkrivena (svjetska premijera)

Snjeguljica je scensko djelo nastalo po priči Aleksandra Nikolajeviča Ostrovskeg, kojega se smatra tvorcem realističkog repertoara ruskog kazališta. On je prema pučkim motivima 1873. napisao proljetnu bajku *Snjeguljica*. *Snjeguljica* je, u ovoj verziji, kći Proljeća i Mraza, i zapravo je neka vrsta "snjegovića" koja se zaljubi u pastira Lela, no ona nema srce pa ne može osjetiti ljubav. Njezina majka, Proljeće, sažali se nad njom i podari joj srce, no onog časa kada njeno srce počne kucati i grijati, *Snjeguljica* se rastopi.

Te 1873. moskovski Mali teatar bio je zatvoren zbog remonta, pa su tako sve tri kazališne trupe - drama, opera i balet, nastupale na pozornici Boljšog teatra. Upravni odbor moskovskih carskih kazališta odlučio je iskoristiti ovu priliku i udružiti sve tri trupe u grandioznu bajkovitu produkciju. Ostrovski je zamoljen da napiše prikladno djelo, a pisac je zahtijevao da glazbu za to djelo piše Petar Iljič Čajkovski. Dramaturg i skladatelj radili su s velikim entuzijazmom i blisko surađivali na djelu. Unatoč dobrom prijemu kod publike, djelo je

izvedeno manje od deset puta, a onda je povučeno s repertoara. Glavni problem bila je velika i komplicirana produkcija koja je podrazumijevala i baletne i operne snage.

Čajkovski je izjavio da mu se sviđela priča koju je napisao Ostrovski i da je bez puno napora čitavo komponiranje zgotovio za tri tjedna. Također je poznata izjava da *Snjeguljicu* smatra jednim od svoje najdraže djece. Čajkovski je čak razmatrao ideju da napiše operu prema motivima *Snjeguljice*. Pretekao ga je njegov ruski kolega Nikolaj Rimski-Korsakov, što je jako ozlovoljilo Čajkovskog.

Večerašnja kratka suita nadahnuta je integralnom snimkom scenske glazbe P. I. Čajkovskog koju je maestro Järvi realizirao 2016. sa Simfonijskim orkestrom MDR-a iz Leipziga za diskografsku kuću Sony. "Ta suita je poput suvremene priče u *Snježnom kraljevstvu (Frozen)*, u kojemu je princeza Elsa zapravo Snjeguljica. Prije Disneyja, bili su tu Ostrovski i briljantno ostvarenje P. I. Čajkovskog, koje se rijetko može čuti, ali bi ga svakako trebalo više svirati. Zbog toga sam načinio ovu suitu, kojom sam želio uhvatiti bit te priče...".

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA
www.gad.hr

OFF
CIKLUS

ZAGREBAČKE FILHARMONIJE

ISKLUČI PROBLEME
UKLJUČI
GLAZBU

THE BEST OF OPERETA & MUSICAL

PETAK 18.10. / 19:30 / LISINSKI

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA / KREŠIMIR BATINIĆ dirigent
SANDRA BAGARIĆ / VLATKA BURIĆ DUJMOVIĆ
ĐANI STIPANIČEV / DRAŽEN BRATULIĆ vokali

Blagajna Zagrebačke filharmonije • www.ulaznice.hr • www.zgf.hr

VIOLINE I. Sidonija Lebar, koncertna majstorica,
Martin Draušnik, koncertni majstor, Lana Adamović, Kornelija Balaž,
Ana Slavica, Odette Cavaliere, Mario Bratković, Ivan Finta, Alina Gubajdullina,
Davide Albanese, Korana Rucner, Lovorka Moslavac, Saša Borčić Reba,
Neven Manzoni

VIOLINE II. Sho Akamatsu*, Val Bakrač**, Ivo Jukić, Mirela Džepina Finta,
Krešimir Bratković, Margareta Ugrin, Sergii Vilchynskyi, Dragana Tomić,
Vera Kurova, Darko Franković, Paola Beziza, Vlatka Pecić Juranić,
Josip Novosel

VIOLINČELA Dragan Rucner*, Krešimir Ferenčina**, Tajana Škorić,
Asja Frank Perčić, Aleksandar Jakopanec, Lovorka Abramović Šoljan,
Maja Pintarić Šibl, Marko Otmačić, Pavla Kovač, Miroslav Mrazović

VIOLONČELA Smiljan Mrčela*, Vinko Rucner**, Zita Draušnik**,
Oliver Đorđević, Miljenko Šajfar, Emanuel Pavon, Martina Pavlin,
Tajana Bešić

KONTRABASI Nikša Bobetko*, Darko Krešić*, Antal Papp**, Marko Radić,
Ilin Dime Dimovski, Tihomir Novak

FLAUTE Renata Penezić*, Matea Škarić Janković

PICCOLO Dijana Bistровić

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Vittoria Palumbo

ENGLESKI ROG Žarko Antonić

KLARINETI Davor Reba*, Dunja Paprić

BAS KLARINET Mario Fabijanić

FAGOTI Matko Smolčić* Vasko Lukas

ROGOVI Yevgen Churikov*, Daniel Molnar, Lenart Istenič, Nikola Jarki

TRUBE Marin Zokić*, Dario Cepić, Luko Saulović

TROMBONI Antonio Janković*, Ivan Mučić, Goran Glavaš

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Tomislav Kovačić*

UDARALJKE Željko Grigić, Leonardo Losciale, Renato Palatinuš,
Igor Kerić, Fran Krsto Šercar

HARFA Mirjam Lučev-Debanić*

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Grad Zagreb

PARTNERI U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

SPONZORI

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

Izdavač: Zagrebačka filharmonija
Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Korektura: Ana Marić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

Cijena: 5 kuna

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

www.zgf.hr